

Informatikai eszközök alkalmazása – „jó gyakorlat” pályázat

„Infovilág – Kattints rá! – Új ismeret”

Informatikai eszközök alkalmazása az óvodában

Hoffmann-né Sipos Mária vagyok, 32 éve óvodapedagógusként dolgozom, óvodai csoportom az Ajka Városi Óvoda Katica Óvodájának Maci csoportja, 5-6 éves gyermekek korosztálya. A pályázat benyújtásával célom, hogy bemutassam ötleteimet, saját tapasztalatomat az újfajta technikai eszközök alkalmazásának lehetőségeiről.

A csoportban található informatikai és technikai eszközök, amelyek segítik a nevelőmunka eredményességét a következők: digitális fényképezőgép, CD-lejátszó (az óvodai alapítvány vásárolta), digitális kamera (szülő adta kölcsön), régebbi típusú színes televízió, DVD lejátszó (a szülők ajándéka), laptop (a saját, családi laptopot viszem be a csoportba), az adathordozók szintén saját beszerzésűek, projektor – óvodai, alkalmanként használható.

Az eszközök felsorolásával és származásával azt kívánom bemutatni, hogy az óvoda anyagi forrásai nem tudják kellően biztosítani az informatikai, technikai eszközök mai kor kívánta színvonalát, ám a szülők megnyerésével, a pedagógus elhivatottságával lehetőség van fejlesztésre, az eszközök bővítésére.

Óvodai tevékenységek, amelyben az informatikai, technikai eszközök rendszeres használata történik:

A külső világ tevékeny megismerése

Ebben a témakörben a környezet és a matematikai tartalom területeken az ismeretek bővítéséhez, rögzítéséhez, változatos tevékenységek biztosításához használjuk a digitális fényképezőgépet, laptopot, televíziót, CD- és DVD-lejátszót. A különböző környezeti témákhoz az internet böngészőjéből képes mappákat állítok össze, amelyet a tématervnek megfelelően a gyermekek a laptopon nézegethetnek a szabadon választott tevékenységek közben, valamint a szülők segítségével diavetítés készül a mappákból, amelyeket a televízión, laptopon közösen megnézünk a téma feldolgozásakor.

Témák:

Újra a Maci csoportban – A nyári szünet után az előző évi csoportképek, óvodában, programokon készített fotók nézegetése laptopon, a tv-ben. Ahogy növekedünk, a változások felfedezése a képek alapján, én-kép alakítása. Valamennyi csoportunkba járó gyermeknek saját mappája van, ezekbe gyűjtöm a róluk készült képeket az óvodás kor kezdetétől, így a változásokat nyomon követhetik, összehasonlításokat, következtetéseket tudnak végezni saját magukkal kapcsolatban.

Családi élmények – A gyermekek nyári, családi, utazási élményeiből filmes és fényképes beszámolók nézegetése kedvük szerint szabadidőben az én-kép és az önbizalom fejlesztéséhez. A téma szülői segítséggel valósul meg, ők bocsátják rendelkezésünkre a képanyagokat, rövid filmeket, esetenként a laptopot. A gyermekek megismerkedhetnek a prezentáció alapjaival, hiszen szöveggel kísérik a látottakat, saját élményeiket szívesen mondják, növelve ezáltal beszédkedvüket.

Évszakok – a természet fotóiból képes összeállítások készítése, a gyermekek a csoport fényképezőgéppel az óvoda udvarán, sétákon fényképeket készítenek, majd ezeket a képeket mappába rendezve nézegetjük az évszaknak megfelelően laptopról, esetenként kivetítővel. Önbizalmukat erősíti, hogy társaik az általuk készített képeket nézegetik, s megfogalmazzák véleményüket is a képpel kapcsolatban: miért tetszik? Mindez jól motiválja őket az önálló képalkotásra, hogy minél érdekesebb képeket hozzanak létre.

Tűz, víz, levegő, föld projekttemáinkhoz a természetben előforduló jelenségekről képes, filmes anyagok gyűjtése, levetítése. A szülők segítségével, bevonásával a csoport számára archívum létrehozása gyűjtőmunkával, az óvodai oktató-nevelő tevékenység témáihoz.

Zöld jeles napok, ünnepek, hagyományápolás – Óvodánk 2006 óta a Zöld óvodák cím tulajdonosa, jelenleg bázisintézmény feladatokat lát el, kiemelt tehát a környezeti nevelés, jeles napok, hagyományok ápolása.

Témáink: állatok világnapja, madarak és fák napja, föld napja, víz világnapja, természetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, erdei óvoda programja, kísérletek, természetsarok gondozása, óvodakert, udvar gondozása. Témáinkhoz, ünnepeinkhez, hagyományainkhoz kapcsolódó fényképes és filmes vetítések nézegetése laptopról, esetenként kivetítőről, tv-ről az archívumból. Korábbi, ezekhez a témákhoz kapcsolódó csoportélményekről készített fényképek, filmek nézegetése kedvük szerint.

Az ismeretek bővítése mellett az érzelmi nevelésre, az emlékezet fejlesztésére, a közösségi nevelés, vagyis a szocializáció fejlesztésére adódik lehetőség ez által.

Ábrázolási tevékenységüket szintén segítik a fényképes illusztrációk, hiszen a természetes környezetünkről készített, és az archívum mappáiból előhívott képek részletesebb, pontosabb megfigyelésre adnak lehetőséget, amelyeket laptopról szemlélnék a gyermekek. A képek hozzájárulnak például a színek, formák beazonosításához, rögzítéséhez, a megfigyelőképesség fejlesztéséhez, reprodukciók készítéséhez. Rajzpályázatok előtt is rendszeresen használom motivációként a képek nézegetését lapon, témától függően. Például a maszk-készítő rajzpályázat előtt a velencei karnevál álarcainak nézegetése, és ezek alapján a maszkok elkészítése díjazott alkotásokat eredményezett csoportunk számára. A gyermekek próbálgatják a rajzoló programot, amellyel akarati tulajdonságaikat, kitartásukat, vizuális észlelésüket, színismeretüket, alkotási kedvüket lehet jól fejleszteni. Rajzaikat személyes mappájukban tároljuk, s a gyermekek heteinél bemutatjuk társaiknak, a levelező rendszer segítségével pedig küldünk belőlük a szülőknek is. Sikerült már felkelteni olyan gyermek kedvét is a rajzoláshoz, aki egyébként nem rajzolt, ám a számítógépet ismerte, s az ezen való tevékenység meghozta kedvét a rajzoláshoz is. Pályázatra küldött alkotásaikat lefényképezem, amelyek szintén a személyes mappákba kerülnek. Kivetítőn keresztül digitális rajzkiállítást szervezünk a csoportban egy-egy ábrázolási témában, ez is fokozza az ábrázolási kedvet.

Zenei nevelésünk hasznos segítői az informatikai, technikai eszközök. Rendszeresen hallgatunk CD-ről népzene, gyermekdalokat, ünnepekhez kapcsolódó zenei darabokat, más népek zenéjét. Lapon, tv-n keresztül célzottan ismereteket szereznek a gyermekek különböző zenei stílusokról, más népek táncairól, zenéiről, a hangszerek világáról. Különböző hangokból - természet, környezetünk, hangszerek - vannak mintáink, ezek hallgatása a gyermekek hallásfejlesztésére ad lehetőséget.

Irodalmi nevelés terén is jól használható az informatika, hiszen az egyes mesékhez, versekhez, mondókákhoz a gyermekekkel közösen illusztrációkat készítünk

a Clip Artból, Google-keresőből beillesztett képekkel. Itt még több segítséget igényelnek, ám a képek kiválasztásánál jó ötleteik vannak, kreativitásuk fejlődik. Ebben a korosztályban saját mese kitalálásával is próbálkozunk, a korábbi sok-sok meseélmény alapján. E kitalált meséhez készítünk mesekönyvet az előbb említett képi megjelenítésekkel, majd ezeket diákba rendezve készül el a saját szerkesztésű mesekönyv. A tehetséggondozás egyik lehetséges eszköze valósul meg.

Csoportkirándulásokról, csoportprogramokról, a gyermekek tevékenységeiről rendszeresen és folyamatosan készítünk fényképes, filmes beszámolókat, amelyek létrehozásába a szülők is aktívan bekapcsolódnak. Az albumokat felhasználjuk a következő évi események előtt, a korábbi élmények felidezésére, emlékezetük hosszú távú fejlesztésére, amelyeket laponon, tv-n, esetlegesen kivetítőn megnézünk. Csoportunk 2009 óta honlapot működtet www.macicsoportosok.mindenkilapja.hu, ahová feltöltésre kerülnek a beszámolók. A gyermekek távoli hozzátartozói, családtagjai, pl. Magyarország más városaiban élő, Németországban, Franciaországban élő nagyszülei, rokonai kapnak képet a világháló segítségével a gyermekek mindennapjairól, élményeiről. Ezeket az albumokat a gyermekek is kedvük szerint nézegethetik az események után, illetve a következő évi események előtt.

A gyermekek hete projekt hét megtartásával valamennyi csoportunkba járó gyermek kap egy hetet, amikor kiemeljük őt, különös figyelmet szentelünk rá. Ismerkedünk a személyével, családjával, otthonával, szüleinek foglalkozásával, meglátogatjuk a tiszteletére ültetett fát a város parkjában. Lefényképezem a kiemelt gyermeket, megörökítem az óvodai tevékenykedés közben, archiválom a hozzá kapcsolódó eseményeket, melyek szintén a személyes mappában kapnak helyet. Ő is készíthet neki kedves dolgokról fotókat a csoport digitális fényképezőgépével, ezek szintén a mappájába kerülnek. A következő évben, a gyermek hetében ezekből az archivált képekből kivetítést rendezünk. Vannak már olyan családok, akik laponon, adathordozón küldik a képeket, filmeket, s a kisgyermek maga mutatja be azokat társainak, szóbeli kísérettel, mintegy prezentációt. Azt tapasztaltam, hogy a zárkózott,

kevésbé megnyilvánuló gyermeknél ez nagyon jó eszköznek bizonyult a megnyilatkozásra, önbizalmának növelésére.

Ötlettár létrehozása az érdekesebb eseményekből, tevékenységekből, alkotásokból. A korábbi időkben azokból az alkotásokból, amelyeket a csoportban készítettünk, eltettem egy-egy mintát, ám ez igen helyigényes. Az érdekesebb eseményeket leírtam, de ez igen időigényes. Ma már itt is a digitális technikát alkalmazom, hiszen a fényképezőgéppel vagy a kamerával mindezeket megörökítem, s egy digitális ötlettárat alkalmazok az ötletek tárolására. Az ötletek átadása is sokkal egyszerűbb és szemléletesebb a levelező rendszer használatával, ill. adathordozó segítségével a belső és külső partnerek számára.

Digitális csoportnapló – Néhány éve az óvodai adminisztrációt (csoportnapló vezetése, szülői tájékoztatók, heti tevékenységek leírása a szülők számára) szintén számítógépen készítem, a tevékenységek leírását az eseményekről készített fotókkal illusztrálom, támasztom alá. Az óvoda honlapján a csoport tevékenységeihez, programjaihoz kötődő fotókon keresztül mutatom be én is az óvodai életet.

Óvodai névjegykártyák – Az óvodai csoportokban a gyermekek megkülönböztetéséhez jeleket rendelünk, hiszen még ők sincsenek az olvasás birtokában, így ők is megtalálják a mosdóban, öltözőben helyüket, személyes tárgyaikat. Az én csoportomban a gyermekek azonosítója szintén digitális technikával készült. A gyermekek számára számítógépen névjegykártyákat készítettem, amelyeken látható a gyermek neve, fotója, jele, színes nyomtatásban.

Személyes ajándékok – Amikor csoportom gyermekei számára véget érnek az óvodás évek, ünnepélyes keretek között búcsúztatjuk őket. Személyes ajándékként az óvodában töltött évek kép és filmanyagából összeállított DVD-t kapnak kis ballagó tarisznyájukba. Ennek elkészítése időigényes feladat, azonban mindig van a szülők között, aki segítőkésznek bizonyul. Az együttműködés eredménye az örök időkre szóló személyes ajándék. A szülők számára szintén készülnek személyes ajándékok a digitális fényképezőgép segítségével. Anyák napjára, apák napjára az óvodában

„lekattintott” és kinyomtatott meghitt pillanatok a gyermekekkel, kedves ajándékká alakulnak át a kicsi kezek nyomán.

Az óvoda és a szülők partnerkapcsolatának erősítésére, az információáramlás megkönnyítésére, gyorsabbá tételére jól működtetjük a szülőkkel közösen a levelező rendszert. Szülői címlistát készítettünk, amit mindig frissítünk, és ezen keresztül küldjük az információkat, az ismertetőket, a pályázati lehetőségeket, szinte naprakészen, időnként így érkeznek a szülői reagálások, észrevételek. Azok a szülők is bekapcsolódtak már, akik kevésbé használták a mai kor e lehetőségét, e-mail címet készítettek, megtanulták az ehhez és a honlap eléréséhez szükséges alapvető ismereteket. Ezáltal szemléletformálásra, informatikai ismeretek megszerzésére is ösztönöztük őket. Többen már a szülői értekezletre is az e-mailben küldött, kinyomtatott tématervvvel érkeznek. A korábbi években, amikor még nem működtettük a csoport honlapját, a szülők számára szülői értekezlet végén kivetítéseket tartottunk az óvodai tevékenységekről, élményekről készített képekből.

További fejlesztési céljaim között szerepel egy laptop beszerzése (szponzorálással vagy céges leselejtezéssel), amelyet a csoportban tarthatnánk (sajnos az óvodák nem vehettek részt a tanári laptop pályázaton), és az aktualitásnak megfelelően mindig elérhető lenne. tervem „Infosarok” kialakítása a csoportban, illetve a kép- és filmarchívum folyamatos bővítése. Egyre több óvodai tevékenység területen szeretném megkeresni az informatikai, technikai eszközök alkalmazási lehetőségeit.

A gyermekek már ismerik és használják ezeket a technikai eszközöket a családban, az óvodában is jól használhatók az információszerzés és -kezelés technikáinak kipróbálására, alkalmazására. Így az új tudástartalmak példái természetes módon épülnek be a mindennapokba.

Ajka, 2012. 02. 23.

Hoffmann-né Sipos Mária